

Usnesení

Zvláštní senát zřízený zákonem č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Karel Podolka a soudci JUDr. Roman Fiala, JUDr. Michal Mazanec, JUDr. Pavel Pavlík, JUDr. Petr Příhoda a JUDr. Marie Žišková, o návrhu Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou na rozhodnutí sporu o věcnou příslušnost mezi Okresním soudem v Rychnově nad Kněžnou a Krajským soudem v Hradci Králové, pobočkou v Pardubicích, za další účasti žalobkyně J. Ž. a žalovaného Zeměměřického a katastrálního inspektorátu v Pardubicích, se sídlem Pardubice, Čechovo nábřeží 1791, ve věci vedené u Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou pod sp. zn. 3 C 80/2003, o opravu údajů v katastrálním operátu,

t a k t o :

I. Příslušný vydat rozhodnutí ve věci žaloby proti rozhodnutím Zeměměřického a katastrálního inspektorátu v Pardubicích ze dne 9. 6. 2003, sp. zn. O-34/143/2003, a ze dne 17. 6. 2003, sp. zn. O-35/143/2003, o opravu údajů v katastrálním operátu, je soud ve správním soudnictví.

II. Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, pobočky v Pardubicích, ze dne 22. 3. 2004, čj. 52 Ca 23/2004-20, a usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, pobočky v Pardubicích, ze dne 22. 3. 2004, čj. 52 Ca 31/2003-43, se v části, týkající se odmítnutí žaloby a náhrady nákladů řízení, zrušují.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 22. 2. 2005 se obrátil Okresní soud v Rychnově nad Kněžnou – soud v občanském soudním řízení – na zvláštní senát s návrhem na zahájení řízení o kompetenčním sporu, který vznikl mezi ním a Krajským soudem v Hradci Králové, pobočkou v Pardubicích – soudem ve správním soudnictví – ve věci žaloby žalobkyně J. Ž. proti žalovanému Zeměměřickému a katastrálnímu inspektorátu o opravu chyb v katastrálním operátu.

Ze spisu vyplynuly tyto skutečnosti:

Žalobkyně podala dne 22. 1. 2003 návrh ke Katastrálnímu úřadu Rychnov nad Kněžnou směřující k opravě chybných údajů katastru podle § 8 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), konkrétně údaje týkajícího se obnovení stavební parcely č. 71 v katastrálním území B.

Katastrální úřad v Rychnově nad Kněžnou vyslovil svým rozhodnutím ze dne 30. 4. 2003, sp. zn. OR 39/2003-607/4, že žádosti na obnovení stavební parcely č. 71 (nyní sloučené do parcely 229, která je evidovaná ve vlastnictví žadatelky) v katastrálním území B., se nevyhovuje, neboť v dané věci katastrální úřad vydal oznámení o neprovedení opravy sp. zn. OR-39/2003 ze dne 14. 3. 2003, ve kterém uvedl, že návrh J. Ž. je nedůvodný ve smyslu ustanovení § 8 katastrálního zákona.

Následně žalobkyně podala dne 22. 2. 2003 návrh ke Katastrálnímu úřadu Rychnov nad Kněžnou směřující ke zrušení parcel KN 444/6 a 444/7 v katastrálním území B. podle § 8 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), konkrétně aby namísto těchto parcel byl proveden zápis parcel původního pozemkového katastru (dále jen PK) č. 482 a 1656/1.

Katastrální úřad v Rychnově nad Kněžnou vyslovil svým rozhodnutím ze dne 29. 4. 2003, sp. zn. OR 38/2003-607/3, že žádosti o zrušení parcel KN 444/6 a 444/7 v katastrálním území B. se nevyhovuje.

Dne 30. 5. 2003 byl Zeměměřickému a katastrálnímu inspektorátu v Pardubicích (dále též „ZKI“) postoupen spisový materiál s odvoláními žalobkyně proti rozhodnutím Katastrálního úřadu v Rychnově nad Kněžnou o opravě chyb v katastrálním operátu sp. zn. OR-41/2003-607/3 ze dne 30. 4. 2003 a sp. zn. OR-38/2003-607/3 ze dne 29. 4. 2003.

ZKI v Pardubicích rozhodnutím sp. zn. O-34/134/2003 ze dne 9. 6. 2003 zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Katastrálního úřadu v Rychnově nad Kněžnou sp. zn. OR-39/2003-607/4 ze dne 30. 4. 2003. V dalším řízení ZKI v Pardubicích rozhodnutím sp. zn. O-35/143/2003 ze dne 17. 6. 2003 zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Katastrálního úřadu v Rychnově nad Kněžnou sp. zn. OR-38/2003-607/3 ze dne 29. 4. 2003.

Proti těmto rozhodnutím podala žalobkyně žalobu, doručenou Krajskému soudu v Hradci Králové dne 25. 7. 2003.

Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, vyslovil svým usnesením ze dne 22. 3. 2004, čj. 52 Ca 31/2003-43, že rozhodnutí ZKI v Pardubicích ze dne 9. 6. 2003, sp. zn. O-34/143/2003, se vylučuje k samostatnému projednání v řízení vedeném pod sp. zn. 52 Ca 23/2004 a žaloba proti rozhodnutí ZKI v Pardubicích ze dne 17. 6. 2003, sp. zn. 35/143/2003, se odmítá. Dále krajský soud vyslovil svým usnesením ze dne 22. 3. 2004, čj. 52 Ca 23/2003-20, že žaloba proti rozhodnutí ZKI v Pardubicích ze dne 9. 6. 2003, čj. O-34/143-2003, se odmítá.

Ve svých odůvodněních krajský soud uvedl, že žalobou byla napadena rozhodnutí správního orgánu v soukromoprávní věci, která nepatří do pravomoci krajského soudu ve správním soudnictví, ale jedná se o řízení ve věci, o níž má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení, a proto musel žalobu odmítnout. Vyslovil názor, že rozhodování o opravě chyb v katastrálním operátu, resp. o opravě zápisu vlastnických práv do katastru nemovitostí, je rozhodováním o věci vyplývající z občanskoprávních vztahů a přísluší tak soudu v občanském soudním řízení podle ustanovení § 244 a násl. o. s. ř. Jak v odůvodnění usnesení, tak v poučení pak uvedl, že žalobkyně se může v této věci domáhat svého práva podáním žaloby u soudu v občanském soudním řízení – konkrétně u místně příslušného okresního soudu, a to ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci usnesení.

Žalobkyně pak, v návaznosti na poučení dle těchto usnesení, v uvedené lhůtě podala žalobu u Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou. V žalobním petitu se domáhala toho, aby soud zrušil obě rozhodnutí ZKI a věc vrátil správnímu orgánu k rozhodnutí.

Okresní soud, popíraje svou pravomoc rozhodovat ve věci, pak s poukazem na § 104c o. s. ř. předložil věc zvláštnímu senátu. Poukázal přitom na to, že podle dosavadní judikatury soudů nemohou rozhodnutí podle § 8 katastrálního zákona vyvolat účinky způsobující vznik, změnu nebo zánik vlastnického práva nebo jiného práva k nemovitostem. Katastrální úřad tak nemůže vyřešit spor o vlastnictví k nemovitostem prostřednictvím opravy chyb v katastrálním operátu. Žalobkyně se v dané věci nedomáhá určení vlastnických práv k nemovitostem, nýbrž usiluje o zrušení správního rozhodnutí, které nezasáhlo do sféry hmotněprávních oprávnění a povinností účastníků.

Při řešení vzniklého sporu o věcnou příslušnost mezi Okresním soudem v Rychnově nad Kněžnou – soudem v občanském soudním řízení – a Krajským soudem v Hradci Králové, pobočkou v Pardubicích – soudem ve správním soudnictví – se zvláštní senát řídil následující úvahou:

Oprava chyb v katastrálním operátu, již se žalobkyně domáhala u katastrálního úřadu a poté u Zeměměřického a katastrálního inspektorátu v Pardubicích, se řídí ustanovením § 8 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění zákona č. 89/1996 Sb. Podle jeho odst. 1 opraví katastrální úřad na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu chybné údaje katastru, které vznikly a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím předpisem. Podle odst. 2 téhož ustanovení opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly nesprávnostmi v listinách, podle nichž byly zapsány, na základě opravy listiny provedené tím, kdo listinu vyhotovil nebo kdo je oprávněn opravu listiny provést. Podle ustanovení § 5 odst. 7 katastrálního zákona pak platí, že právní vztahy nemohou být dotčeny revizí údajů katastru, opravou chyb v katastrálním operátu ani obnovou katastrálního operátu, pokud jejich změna není doložena listinou.

Žalobkyně podala 22. 1. 2003 návrh ke Katastrálnímu úřadu Rychnov nad Kněžnou směřující k opravě chybných údajů katastru podle § 8 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), konkrétně na obnovení stavební parcely č. 71 v katastrálním území B.

Katastrální úřad v Rychnově nad Kněžnou vyslovil svým rozhodnutím ze dne 30. 4. 2003, sp. zn. OR 39/2003-607/4, že žádosti se nevyhovuje. Následně žalobkyně podala dne 22. 2. 2003 návrh ke Katastrálnímu úřadu Rychnov nad Kněžnou směřující ke zrušení parcel KN 444/6 a 444/7 v katastrálním území B. podle § 8 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), a namísto těchto parcel zápis parcel původního pozemkového katastru (dále jen PK) č. 482 a 1656/1. Katastrální úřad v Rychnově nad Kněžnou vyslovil svým rozhodnutím ze dne 29. 4. 2003, sp. zn. OR 38/2003-607/3, že žádosti se nevyhovuje.

V pozadí správního řízení i soudních řízení zahájených žalobkyní tedy stojí spor o vlastnické právo k nemovitosti. Takový spor je nepochybně sporem, jenž vyplývá z občanskoprávních vztahů (§ 7 odst. 1 o. s. ř.); rozhodl-li o takovém sporu správní orgán, může tutéž věc na návrh projednat obecný soud v řízení podle části páté občanského soudního řádu (§ 244 odst. 1 o. s. ř.), kterým je podle § 249 odst. 1 a 2 o. s. ř. buď soud okresní (obvodní) nebo – ve věcech vkladu práva k nemovitostem – soud krajský (městský).

Katastrální úřad ani Zeměměřický a katastrální inspektorát v Pardubicích však v dané věci nerozhodovaly ve věci vkladu práva k nemovitostem ani v žádné jiné věci, která by vyplývala z občanskoprávních vztahů, a ani o ní rozhodovat nemohly. Institut opravy chyb v katastrálním operátu slouží k uvedení údajů katastru do souladu s listinami založenými ve sbírce listin; není prostředkem k rozhodování o správnosti zápisu věcného práva k nemovitostem a opravou chyb v katastrálním operátu se tak nemění právní vztahy k nemovitostem (k tomu srov. např. rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 4. 4. 2001, čj. 10 Ca 398/2000-23, uveřejněný pod č. 828 v publikaci Soudní judikatura ve věcech správních či rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne

21. 6. 2001, čj. 15 Ca 110/2001-31, uveřejněný pod č. 870 v téže publikaci). Ani Zeměměřickému a katastrálnímu inspektorátu v Praze, ani katastrálnímu úřadu nepřísluší rozhodovat o vlastnickém právu k nemovitostem: rozhodováním v řízení o opravě chyb v katastrálním operátu se řeší pouze otázka, kdo bude evidován jako vlastník určitých nemovitostí v katastru. Rozhodnutí z takového řízení vzešlé tak nemá hmotněprávní, nýbrž jen evidenční účinky, a nezasahuje se jím do soukromoprávních vztahů. Rozhodování o žalobách brojících proti rozhodnutí o opravě chyb v katastrálním operátu není svěřeno obecným soudům rozhodujícím podle části páté občanského soudního řádu. Proto zvláštní senát vyslovil, že rozhodnout o věci přísluší soudu ve správním soudnictví.

Zvláštní senát zruší v souladu s § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil obě usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, pobočky v Pardubicích, v rozsahu, který výroku, jímž byla kompetence určena, odporuje.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. dubna 2005

JUDr. Karel Podolka
předseda zvláštního senátu